

LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO LAVINIMO INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA

LITHUANIAN PUBLIC ADMINISTRATION TRAINING ASSOCIATION

viešasis
ADMINISTRAVIMAS
P u b l i c A d m i n i s t r a t i o n

VILNIUS

2013*4(40)

Teorinio ir praktinio žurnalo VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
steigėjas ir leidėjas

©LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO LAVINIMO INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA

*The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION
is published by*

LITHUANIAN PUBLIC ADMINISTRATION TRAINING ASSOCIATION

Redakcijos kolegija / Editorial Board:

Vyriausieji (moksliniai) redaktoriai / Editors in chief (scientific editors):

prof. dr. **E. CHLIVICKAS** / Prof Dr

prof. habil. dr. **B. MELNIKAS** / Prof Dr Habil

Nariai / Members

A. ASTRAUSKAS, dr., LR Seimas, Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto biuro patarėjas, Lietuva / Dr, Adviser of the Secretariat of Committee on State Administration and Local Authorities, the Seimas of the Republic of Lithuania, Lithuania

A. BARABASHEV, Prof Dr, Higher School of Economics, National Research University, Moscow, Russia / prof. dr., Nacionalinis universitetas, Ekonomikos aukštoji mokykla, Maskva, Rusija

P. BOORSMA, Prof Dr, Public Finance Faculty for Public Administration and Public Policy, University of Twente, the Netherlands / prof. dr., Viešųjų finansų fakultetas, Twente universitetas, Olandija

M. BRINTHALL, Executive Director of American Political Science Association, USA / Amerikos politikos mokslų asociacijos vykdančiasis direktorius, Jungtinės Amerikos Valstijos

E. CHLIVICKAS, prof. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos prezidentas, Finansų ministerijos mokymo centro direktorius, Lietuva / Prof Dr, Vilnius Gediminas Technical University, President of Lithuanian Public Administration Training Association, Director of Training Centre of the Ministry of Finance, Lithuania

J. CZAPUTOWICZ, Prof Dr, National School of Public Administration, Poland / prof. dr., Nacionalinė viešojo administravimo mokykla, Lenkija

M. DUGGETT, Prof, University of Portsmouth, United Kingdom / Portsmouth universiteto profesorius, Jungtinė Karalystė

L. GAJDOSOVA, Executive Director, Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe (NISPAcee), Slovakia / Vidurio ir Rytų Europos viešojo administravimo institutų ir mokyklų tinklo vykdančioji direktorė, Slovakija

R. GINEVIČIUS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Lietuva / Prof Dr Habil, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

L. YIU, Dr, President of Centre for Socio-Economic Development, Switzerland / dr., Socialinės-ekonominės plėtros centro direktorius, Šveicarija

B. LEIDHAMMAR, Prof, Division for Business and Economics, Karlstad University, Sweden / prof., Verslo ir ekonomikos katedra, Karlstad universitetas, Švedija

R. MALKUS, dr., Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacijos konsultantas, Lietuva / Dr, Consultant of Lithuanian Public Administration Training Association, Lithuania

A. MARČINSKAS, prof. habil. dr., Vilniaus universitetas, Lietuva / Prof Dr Habil, Vilnius University, Lithuania

B. MELNIKAS, prof. habil. dr., Vilniaus Gedimino technikos universiteto katedros vedėjas, Lietuva / Prof Dr Habil, Head of Department, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania

S. PUŠKORIUS, prof. habil. dr., Mykolo Romerio universitetas, Lietuva / *Prof Dr Habil, Mykolas Romeris University, Lithuania*

A. RAIPA, prof. dr., Mykolo Romerio universitetas, Lietuva / *Prof Dr, Mykolas Romeris University, Lithuania*

A. ROSENBAUM, Prof Dr, Director of Institute for Public Management and Community Service, Florida International University, USA / *prof. dr., Floridos tarptautinis universitetas, Viešojo valdymo ir visuomeninių paslaugų institutas, Jungtinės Amerikos Valstijos*

R. SANER, Professor, Basel University, Director of Diplomacy Dialogue, CSEND, Geneva, Switzerland / *Basel universiteto profesorius, Diplomatinio bendravimo direktorius, CSEND, Ženeva, Šveicarija*

A. TEMMES, Finnish Institute of Public Management, Finland / *Suomijos viešosios vadybos institutas, Suomija*

K. TOLO, Dr, Executive Director, National Association of Schools of Public Affairs and Administration (NASPAA), USA / *dr., Nacionalinės viešųjų reikalų ir administravimo mokyklų asociacijos direktorius, Jungtinės Amerikos Valstijos*

B. WOOLDBRIDGE, Prof Dr, Department of Political Science and Public Administration, Virginia Commonwealth University, USA / *prof. dr., Politikos mokslų ir viešojo administravimo katedra, Commonwealth universitetas, Virdžinija, Jungtinės Amerikos Valstijos*

Žurnalo leidėjas / Publisher:

Lietuvos viešojo administravimo lavinimo institucijų asociacija / *Lithuanian Public Administration Training Association*

Atsakingoji sekretorė / Executive Secretary:

R. Luckutė

el.paštas/E-mail info@lvalia.lt

Redakcija / Editorial Staff:

tel., faks./phone, fax. +370 5 212 63 17

el.paštas/E-mail info@lvalia.lt

Žurnalas „Viešasis administravimas“ įtrauktas į mokslines tarptautines duomenų bazes EBSCO, Business Source Complete, LOGIN, GESIS.
The journal 'Public Administration' has been included into the international scientific databases 'EBSCO', Business Source Complete, 'LOGIN' and databases of CSA Social Science Collection of GESIS Service Agency Eastern Europe.

TURINYS / CONTENT

VYRIAUSIŪJŲ REDAKTORIŲ ŽODIS

FOREWORD OF EDITORS IN CHIEF 6

VIEŠASIS VALDYMAS – ŠIUOLAIKINIAI IŠŠŪKIAI

PUBLIC MANAGEMENT – CONTEMPORARY CHALLENGES

B. Melnikas. Public and Business Sectors in the Context of Globalization: Interests, Competition, Interaction, Cooperation, Convergence, Networking

Viešasis ir verslo sektoriai globalizacijos kontekste: interesai, konkuravimas, sąveika, bendradarbiavimas, konvergencija, tinklaveika 8

A. Raipa, V. Giedraitytė. Inovacijos viešajame valdyme: socialinė tinklaveika

Innovations in Public Governance: Social Networking 29

L. Lobanova. Sanglaudos procesai: vadybos tobulinimo iššūkiai

Cohesion Processes: Challenges for the Improvement of Management 38

A. Minkevičius, A. V. Rakšnys. Bendruomenė naujojo viešojo valdymo kontekste

Community in the Context of New Public Governance 51

EKONOMINĖ RAIDA: INFRASTRUKTŪRA, KOMUNIKACIJOS, SANGLAUDA

ECONOMIC DEVELOPMENT: INFRASTRUCTURE, COMMUNICATIONS, COHESION

A. Kėdaitienė. Investment into Infrastructure in the European Union: Contemporary Situation and New Challenges

Investicijos į infrastruktūrą Europos Sąjungoje: šiuolaikinė situacija ir nauji iššūkiai 61

S. Dailėdka, V. Lingaitis, S. Naimovičius. Keleivių vežimo geležinkeliais tobulinimas: ekonominiai aspektai

Improvement of the Passengers Transportation by Rail: Economic Aspects 72

G. Sinkevičius. Geležinkelių transporto plėtra ir internacionalizavimas: iššūkiai Lietuvai globalizacijos sąlygomis

Development of Railway Transport and Internationalisation: Challenges for Lithuania in the Conditions of Globalization 82

RECENZIJOS / REVIEWS

A. Raipa. Modernios lyderystės aktualijos

Topicalities of Modern Leadership 94

Vyriausiųjų redaktorių žodis

Gerbiamieji skaitytojai,

2013-ųjų metų antrasis pusmetis – Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpis. Savaiame suprantama, kad šiuo laikotarpiu ypatingas dėmesys mūsų visuomenėje yra skiriamas būtent Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidos ir plėtros problemoms, taip pat Lietuvos ir kitų šalių narystės Europos Sąjungoje patirtims apibendrinimams. Beje, po kelių mėnesių, 2014 - jų metų pavasarį, pradėsime jau antrąją narystės Europos Sąjungoje dešimtmetį: per dešimtį metų nuveikti darbai bei pasiekti rezultatai išties yra verti ir labai gilios analizės, ir visapusiško aptarimo.

Europos integracijos, Europos Sąjungos raidos ir plėtros procesai, taip pat ir Lietuvos bei kitų šalių socialinės ir ekonominės raidos, kultūros, mokslo ir technologijų pažangos procesai Europos integracijos kontekste – neišpasakytai sudėtingi ir daugialypiai reiškiniai, reikalaujantys ir labai rimto visuomenės dėmesio, ir kompleksinio mokslinio pažinimo. Akivaizdu, kad šie reiškiniai atspindi didžiulį pažangos potencialą bei esminius pokyčius visuomenėje ir jos gyvenime, ypač – atsižvelgiant į ekonominės gerovės, socialinio komforto, gyvenimo sąlygų gerinimo, kultūros, mokslo ir technologijų pažanos siekius. Beje, pokyčiai Lietuvoje per praėjusius dešimt metų rodo didžiules transformacijas, įvykusias ir tebevykstančias ir žmonių sąmonėje, ir visose gyvenimo srityse: Lietuvoje iš esmės pasikeitė tiek pati visuomenė, tiek jos siekiai, tiek ir gyvenimo sąlygos bei perspektyvos.

Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpis yra svarbus ne tik tuo, kad leido suvokti didžiules permainas bei pažangą šalies gyvenime, bet ir tuo, kad šiuo laikotarpiu yra aiškiai apibrėžiamos tolimesnių darbų ir pokyčių gairės, identifikuojamos spręstinios problemos bei numatomi svarbiausieji naujų proveržių prioritetai. Pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpiu Lietuvoje vykusių įvairių renginių metu buvo apibendrinta pažangi patirtis, sukaupta tiek įvairiose Europos Sąjungos šalyse, tiek ir įvairiose institucijose, inicijuota nemažai idėjų, kurios galės būti sėkmingai įgyvendintos įvairiose mūsų visuomenės gyvenimo bei raidos srityse.

Šis “Viešojo administravimo” žurnalo numeris pagrindinai yra skiriamas toms problemoms, kurios įvairiais aspektais buvo aptariamoms per pastaruosius mėnesius Lietuvoje vykusius pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai renginius. Šių problemų tarpe ypatingai išskirtinos ekonominės raidos efektyvinimo, verslo ir viešojo sektoriaus partnerystės skatinimo, taip pat sanglaudos Europos Sąjungos erdvėje bei infrastruktūrai plėtoti skirtų projektų, tame tarpe – transporto srityje, inicijavimo ir įgyvendinimo problemos: būtent šios problemos yra pagrindinai ir aptariamoms šiame žurnalo numeryje skelbiamuose straipsniuose.

Tikimės, kad šiame žurnalo numeryje skelbiamos publikacijos bus Jums, gerbiamieji skaitytojai, įdomios bei naudingos ir paskatins ieškoti naujų inovatyvių sprendimų, skirtų aktyvinti socialinę ir ekonominę pažangą.

Foreword of Editors in Chief

Dear Readers,

The second half of 2013 is the period of Lithuanian presidency of the European Union Council. It is obvious that special attention in our society is paid to the problems of European integration and the European Union development as well as incurred generalizations of the Lithuanian and other countries' membership in the European Union. Moreover, in a couple of months – the spring of 2014 - we are going to begin the second decade of our membership in the EU: the works done and the results achieved in ten years are worth very deep analysis and full discussion.

European integration, EU development processes as well as the processes of Lithuanian and other countries' social and economic development, cultural, scientific and technological advancement in the context of European integration are incredibly complicated and multiple phenomena which need very serious society consideration and complex scientific cognition. It is obvious that these phenomena reflect enormous potential of progress and essential changes in the society and its life, especially in regard to economic welfare, social comfort, improvement of living conditions, cultural, scientific and technological advancement goals. Besides, the changes in Lithuania within the last ten years show huge transformations that took place and continue to do so in people's minds and all areas of life: the society itself, its goals, as well as living conditions and perspectives have fundamentally changed in Lithuania.

The period of Lithuanian presidency of the EU Council is not only important for letting realize major changes and progress in the country's life, but also for the clear definition of milestones for further works and changes, identification of the problems to be solved and anticipation of the key priorities of new breakthrough. At the events that took place in Lithuania during the presidency of the EU Council, the best practice, accumulated in various EU countries and institutions, was generalized, a number of ideas were initiated, which may be successfully implemented in the areas of our society life and development.

This issue of "Public Administration" magazine is mainly dedicated to those problems which were discussed in various aspects at the events that took place in Lithuania during its presidency of the EU Council. Among these problems, the following initiation and implementation problems should be distinguished: economic development efficiency, encouragement of partnership between business and public sectors, as well as cohesion in the EU space and projects for the development of infrastructure, including the area of transport. Namely these problems are discussed in the articles of this magazine issue.

We expect that the publications in this issue of "Public Administration" magazine will be interesting and useful to You, dear readers, and they will encourage You to look for new innovative solutions to activate social and economic progress.

PUBLIC AND BUSINESS SECTORS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION: INTERESTS, COMPETITION, INTERACTION, COOPERATION, CONVERGENCE, NETWORKING

VIEŠASIS IR VERSLO SEKTORIAI GLOBALIZACIJOS KONTEKSTE: INTERESAI, KONKURAVIMAS, SĄVEIKA, BENDRADARBIAVIMAS, KONVERGENCIJA, TINKLAVEIKA

Borisas MELNIKAS, Prof Dr Habil
Vilnius Gediminas Technical University

Borisas MELNIKAS, prof. habil. dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Summary

Processes of the competition, interaction, cooperation and the convergence between the public and business sectors in the context of globalization, as well as in the context of the processes of European integration and knowledge based society and knowledge economy creation are analyzed in this theoretical article. It is noted, that purposeful search of the solutions of the problems of effective interaction, cooperation, partnership and convergence between business and public sectors organizations, especially—in the context of contemporary processes and challenges of globalization, could be defined as an particularly important area of the theoretical and practical research on public governance and business and public management.

The main attention in the article is paid to two areas of the research: a) interaction between the national states and the subjects of international business in the contemporary global political, social and economic spaces; b) the processes of networking in the contemporary conditions of globalization and of the creation of knowledge based society and knowledge economy. It is shown, that these two areas of the research cover the main problems, typical for the processes of the competition, interaction, cooperation and the convergence between the public and business sectors in the contemporary situation.

The main phenomena of the interaction between the states and the subjects of international business in the context of globalization are characterized in the article in detail. It is shown, that the rapid development of international networks and their activities in recent years may be interpreted as natural transformation of the existing economy into the new type of economy, which may be referred to as international network based economy, or, simply, 'networks' economy.

Santrauka

Šis teorinis straipsnis yra skirtas konkuravimo, sąveikos, bendradarbiavimo bei konvergencijos tarp viešojo ir verslo sektorių procesams šiuolaikiniame globalizacijos, taip pat ir Europos integracijos bei žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo kontekste. Pažymėta, kad kryptinga paieška sprendimų, reikalingų efektyviai sąveikai, bendradarbiavimui, partnerystei ir konvergencijai tarp viešojo ir verslo sektorių organizacijų užtikrinti, ypač – šiuolaikinių globalizacijos procesų ir iššūkių kontekste, yra vertintina kaip itin svarbi viešajam valdymui bei verslo ir viešajai vadybai skirtų teorinių bei praktinių tyrimų sritis.

Pagrindinis dėmesys straipsnyje yra teikiamas dviem tyrimų sritims: a) globaliose politinėse, socialinėse ir ekonominėse erdvėse pasireiškianti sąveika tarp šiuolaikinių nacionalinių valstybių ir tarptautinio verslo subjektų; b) tinklaveikos procesai šiuolaikinėmis globalizacijos bei žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo sąlygomis. Parodyta, kad šios dvi tyrimų sritys apima svarbiausias problemas, charakteringas šiuolaikinei sąveikos, bendradarbiavimo, partnerystės ir konvergencijos tarp viešojo ir verslo sektorių situacijai.

Straipsnyje yra detalios apibūdinti svarbiausieji valstybių ir tarptautinio verslo subjektų sąveikai globalizacijos sąlygomis būdingi dėsniniai. Parodyta, kad sparti pastaruoju metu vykstanti tarptautinių tinklų plėtra ir jų efektyvumo augimas gali būti suvokiami kaip dėsninga šiuolaikinės ekonomikos transformacija, atspindinti šiuolaikinės ekonomikos kaitą į naujo tipo ekonominę sistemą, sąlygiškai apibrėžtiną kaip tinklaveika grindžiama ekonomika, arba kaip "tinklų" ekonomika.

The perspective ways and priorities of the further scientific research on the processes of interaction, cooperation, partnership and convergence between business and public sectors, as well as of the scientific research on networking in the context of the processes of globalization and knowledge based society and knowledge economy creation, are described in the article.

Keywords : *public sector, business, globalization, interaction, convergence, networking*

Straipsnyje yra apibūdinta perspektyvi tolimesnių mokslinių tyrimų, skirtų sąveikai, bendradarbiavimui bei konvergencijai tarp viešojo ir verslo sektorių taip pat ir mokslinių tyrimų, skirtų tinklaveikai šiuolaikiniame globalizacijos bei žiniomis grindžiamos visuomenės ir žinių ekonomikos kūrimo kontekste, tematika.

Raktiniai žodžiai: viešasis sektorius, verslas, globalizacija, sąveika, konvergencija, tinklaveika

INOVACIJOS VIEŠAJAME VALDYME: SOCIALINĖ TINKLAVEIKA

INNOVATIONS IN PUBLIC GOVERNANCE: SOCIAL NETWORKING

Alvydas RAIPA, prof. dr.
Vidmantė GIEDRAITYTĖ
Mykolas Romeris universitetas

Alvydas RAIPA, Prof Dr,
Vidmante GIEDRAITYTE
Mykolas Romeris University

Santrauka

Modernus viešasis valdymas XXI a. pradžioje socialinėje sferoje susiduria su kompleksinėmis problemomis. Jos yra sudėtingas darinys, apimantis socialinių problemų srautus, turinčius dinamišką valdymo sistemų charakterį, todėl reikalaujantys greitų, kartais momentinių sprendimų, socialinės atsakomybės, visuomenės savireguliacijos procesų ugdymo, humaniškesnių ir socialiai orientuotų valdymo principų ir sprendimų įtvirtinimo. Viešojo valdymo ir inovacijų diegimo teorijoje ir praktikoje vis didesnę reikšmę įgauna socialinių tinklų ir tinklaveikos tyrimai ir bei praktinis pritaikymas. Straipsnio tikslas – pateikti šiuolaikinio modernaus viešojo valdymo raišką socialinėje visuomeninio gyvenimo sferoje, akcentuojant socialinių tinklų, tinklaveikos kaip reiškinių vaidmenį modeliuojant inovacinių pokyčių valdymą. Straipsnio uždaviniai yra sufokusuoti į transformacinių tendencijų poveikio socialinės tinklaveikos mechanizmus, tokius kaip institucijos veiklos hibridizacija, tinklų poveikio institucinės aplinkos parlamentų nustatymas, monitoringo ir naujų veiklos kontrolės principų kūrimas, tolesnės socialinių tinklų struktūros ir procesai bei tinklaveikoje užimtų partnerių intelektinis, psichologinis potencialas, formalių ir neformalių sąveikų pozicionavimas siekiant efektyvesnių tinklaveikos institucinių darinių veiklos parlamentų. Metodologinį tyrimo pagrindą sudaro visuma mišriųjų tyrimo metodų: metaanalizė, loginis klasifikavimas, sinectinis (analogų), teorinis modeliavimas, pirminių šaltinių interpretacija ir prognozavimas. Atlikus tyrimą, padarytos išvados, kad kiekybinius ir kokybinius socialinės tinklaveikos parametrus lemia struktūriniai socialinių tinklų parametrai, ryšių kokybė, socialinės tinklaveikos turinys, funkcinės priedermės, informacijos sklaidos

Summary

The main goal of the article is to present the contemporary development stage of public governance as the context of various forms of inter-organizational integration between all kinds of organizational levels, inside and outside organizations, i.e., interaction between public services producers and customers. Such an analysis of social networking functions, structures, elements and roles can help us understand the public governance changes, innovation implementation and spread of innovative ideology; it can support in achieving better modelling of the networking process.

The authors of the article emphasize that social transformation, change and movement theorists determine the said stage to explain the complexity of social networking development constructions analysis: political opportunities of arrangement structures, training processes, collective interpretation and social construction; mobilizing structures as a form of informal and formal collective actions.

Modern public governance, as a series of evolutionary incremental changes in the governance process structure, creates conditions for better modelling of networking methods and procedures, as well as environmental conditions. The main goals of networking and networks are changes of social public policy shaping, developing of the control process, and establishing new organization leadership in achieving excellent quality of corporative social responsibility as one of the most important approaches of modern public sector governance.

The research is based on a set of mixed research methods: meta-analysis, logical classification, the analogy method, theoretical modelling, interpretation of primary sources, prediction methods.

The study concludes that quantitative and qualitative parameters of social networking determine the following: social networking structural parameters, communication quality, social networking content, functional responsibility, speed of information dissemination, as

greitis, taip pat institucinių tinklų kontrolės užtikrinimas, struktūrų gebėjimas naudoti savianalizės priemones bei stiprinti korporatyvinę institucijos socialinę atsakomybę už inovatyvios ideologijos sklaidą, inovacinių procesų skaidrumą ir inovacijų diegimą.

Raktiniai žodžiai: socialiniai tinklai, naujas viešasis valdymas, inovacijos, socialinė orientacija, tinklaveika, socialinė atsakomybė

well as control assurance in institutional networks, the ability to use self-assessment instruments and to install the principles of organization corporative social responsibility for dissemination of innovative ideology, transparency of innovative processes and innovation.

Keywords: *social networks, new public governance, innovations, social orientation, networking, social responsibility*

SANGLAUDOS PROCESAI: VADYBOS TOBULINIMO IŠŠŪKIAI

COHESION PROCESSES: CHALLENGES FOR THE IMPROVEMENT OF MANAGEMENT

Liudmila LOBANOVA

Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Liudmila LOBANOVA

Vilnius Gediminas Technical University

Santrauka

Straipsnyje analizuojami Europos integracijos bei Europos Sąjungos raidos ir plėtros sąlygomis itin aktualūs sanglaudos procesai ir požiūriai į sanglaudos sąvoką. Pateikiama sanglaudos procesų tipų ir aplinkybių įvairovės klasifikacija, atliekama naujausių, sanglaudos procesų problematikai skirtų mokslinių tyrimų ir publikacijų sisteminė apžvalga. Atskleidžiama, kad skiriama nepakankamai dėmesio vadybos priemonėms, reikalingoms sanglaudos procesų diktuojamiems iššūkiams įveikti organizacijos lygmeniu, pabrėžiamas sanglaudos procesų specifika atitinkančių žmogiškųjų išteklių vadybos koncepcijų poreikis. Atsižvelgiant į sanglaudos procesams skirtų prioritetinių tyrimų ir jų metodologijos problematiką, pateikiamos vieningai Europai aktualių teorinių studijų ir empirinių tyrimų plėtojimo išvalgos.

Raktiniai žodžiai: sanglauda, Europos Sąjunga, vadybos tobulinimas, vadybos modeliai

Summary

The paper analyzes and systematizes European integration that is particularly relevant and the European Union's development and enlargement approaches to the concept of cohesion processes. The article contains a systematic review of the latest scientific publications related to the problems of cohesion. The importance of lack of appropriate response to the challenges of cohesion processes dictated by the level of organization of managerial measures is stressed, emphasizing the need for human resources management concepts adequate to the specific character of cohesion. In the view of cohesion process research methodology problems, this paper presents theoretical and empirical research development insights relevant to the European Union.

Keywords: cohesion, European Union, improvement of management, management models

BENDRUOMENĖ NAUJOJO VIEŠOJO VALDYMO KONTEKSTE

COMMUNITY IN THE CONTEXT OF NEW PUBLIC GOVERNANCE

Aleksandras MINKEVIČIUS, doc. dr.
Adomas Vincas RAKŠNYS
Mykolo Romerio universitetas

Aleksandras MINKEVICIUS, Assoc Prof Dr,
Adomas Vincas RAKSNYS
Mykolas Romeris University

Santrauka

Valstybinio valdymo pokyčių procesas skirtingais laikotarpiais rėmėsi skirtingais teoriniais pagrindais, pažinimo, sprendimų priėmimo, veikimo būdais. Greta vyraujančio pozityvizmo, kaip teorinio pagrindo, šiandien randasi išsivadavimo nuo varžančių įsitikinimų, nuostatų, ideologijų požymių, kurie lemia valdymo sprendimus, jau turinčius nusistovėjusių vertybių kritikos elementų. Vis plačiau valdymo sprendimuose teikiamas prioritetas visuomeninių tikslų siekimui, asmens laisvei, pilietinės visuomenės vertybėms ir poreikiams. Svarbios yra etinės vertybės, etiniai įsipareigojimai, kurių palaikymo ir kontrolės garantas gali ir privalo būti bendruomenės. Suprantama, kad šių dalykų negalima nagrinėti ir tikėtis, kad jie visada bus nekintami ir nepriklausomi, neveikiami atsirandančių ir įsigalintųjų naujų teorijų ar ideologinių modifikacijų, filosofinių srovių, taip pat ir postmodernizmo. Straipsnyje nagrinėjami svarbiausi postmodernizmo elementai, galintys esmingai paveikti besiformuojantį naujojo viešojo valdymo modelį, ypač atsižvelgiant į tai, kad modelių formavimosi aplinkybės lemia skirtingi politiniai, ekonominiai, socialiniai, kultūriniai kontekstai, kad skirtingos yra vienos ar kitos visuomenės, bendruomenės raidos sąlygos, pilietinė jų branda ir lygis. Čia atskleidžiamos galimos neigiamos postmodernizmo įtakos valdymo modelių formavimuisi, naujasis viešasis valdymas ir bendruomenės iškeliamos iki vertybinio ir prioritetinio statuso. Straipsnyje remiamasi J. F. Loytardu, J. Boudrillardu, Z. Baumanu, M. Featherstonu (filosofinis, sociologinis diskursas); G. Petersu, J. E. Lane, C. Hoodu, J. V. Denhardt ir R. B. Denhardt (viešojo valdymo modernizavimo problemos); Ch. Tayloru, A. M. Robinsonu, A. Masonu, P. Selznicku (komunitarizmas). Taip pat nagrinėti H. T. Millerio ir C. J. Foxo, P. Bogasono darbai. Straipsnyje atkreipiamas dėmesys į galimą šių problematikų sintezę, t. y. esminių postmodernizmo bruožų susiejimą su naujojo viešojo valdymo elementais, pagrindžiant bendruomenės kaip naujojo viešojo valdymo vertybę.

Raktiniai žodžiai: bendruomenė, naujasis viešasis valdymas, visuomenė, postmodernizmas

Summary

The process of state governance changes invoked various theoretical elements, ways of cognition, decision-making and effect at different periods. Apart from the prevailing positivism, as theoretical basis, today there are features of liberation from restrictive beliefs, attitudes, and ideologies, which determine governance decisions that already possess well-established elements of criticism of values. The priority in governance decisions is more often being given to the achievement of public goals, personal freedom, the needs and values of civil society. Ethical values, ethical commitments are important, and communities may and must be their support and control guarantee. It is obvious that one cannot analyze these matters and expect that they will always be unchangeable and independent, beyond the influence of emerging and entrenching new theories or ideological modifications, philosophical currents as well as postmodernism. The article provides the analysis of the key elements of postmodernism, which may fundamentally affect the emerging new model of public governance whereas the model formation circumstances are determined by different political, economic, social, and cultural contexts; there are different society or community development conditions, their civil maturity and level. Possible negative postmodernism impacts on the formation of governance models are revealed here, new public governance and communities are brought to the status of values and priorities. The article is based on J. F. Loytard, J. Boudrillard, Z. Bauman, M. Featherston (philosophical, sociological discourse); G. Peters, J. E. Lane, C. Hood, J. V. Denhardt and R. B. Denhardt (public governance modernization problems); Ch. Taylor, A. M. Robinson, A. Mason, P. Selznick (communitarianism). The works of H. T. Miller and C. J. Fox, P. Bogason were analyzed as well. Attention in the article is paid to the possible synthesis of these problems, i.e. integration of the key features of postmodernism with the elements of new public governance, reasoning the community as the value of new public governance.

Keywords: community, new public governance, society, postmodernism

INVESTMENT INTO INFRASTRUCTURE IN THE EUROPEAN UNION: CONTEMPORARY SITUATION AND NEW CHALLENGES

INVESTICIJOS Į INFRASTRUKTŪRĄ EUROPOS SAJUNGOJE: ŠIUOLAIKINĖ SITUACIJA IR NAUJI IŠŠŪKIAI

Angele KEDAITYENE, Assoc Prof Dr
Vilnius Gediminas Technical University

Angėlė KĖDAITYENĖ, doc. dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Conclusions

On the exit from the crisis, countries Worldwide started to focus on massive investments in the infrastructure, what amounts to the biggest global build-out of physical economic assets in the history of man. In 2010, EU member states from their national budgets have spent in average 4.7% of GDP for the economic affairs, including financing of the infrastructural projects. This share, similar to other spending from the national budgets, has increased by 0.7 percentage points compared to the year 2002. Communication of the European Commission “A growth package for integrated European infrastructures”, of October 2011, presented the idea of establishment of the integrated European infrastructures, consisting of the multi-modal mobility network of Europe’s citizens and businesses need. It concentrates on those components of TEN-T with the highest European added value: cross border missing links, key bottlenecks and multi-modal nodes. The core network is to be in place by 31 December 2030 at the latest and will be financed through the Connecting Europe Facility. EU budgetary allocations for the development of infrastructures for 2014-2020 could account for 170 billion EUR and all together with Connecting Europe Facility would account for about 200 billion EUR. However, recently there is no clear figure how much money would come from the private sources for the infrastructure investment funds in the EU over 2014-2020, it will be certainly a big portion, clearly above 50% from those 1-2 trillion EUR needed for the EU infrastructure investment over 2014-2020. Despite the planned allocations, the continuous increase of infrastructure investments is needed to close the infrastructure gap in the EU, which recently accounts for about 50% of EU GDP, although forecasted for 2014-2020 accounts for just to about 8-10 % of EU GDP.

Keywords: investment, infrastructure, European Union, financial instruments, projects, development

Santrauka

Besibaigianti ekonomikos krizė Europos Sąjungoje (ES) išryškino didesnių investicijų į ES fizinės infrastruktūros plėtrą būtinumą, nes šiuo metu infrastruktūros investicijų trūkumas ES sudaro apie 50% jos bendro vidaus produkto. 2010 m. ES šalys narės ekonomikos plėtrai iš savo biudžetų išleido vidutiniškai apie 4.7% BVP, t.t. ir infrastruktūros plėtrai. Ši dalis, palyginus su 2002 m. padidėjo 0.7 procentiniais punktais. 2011 m. spalio mėn. Europos Komisijos komunikatas “Europos integruotų infrastruktūrų augimo paketas” pristatė integruotų Europos infrastruktūrų sukūrimo idėją, susidedančią iš daugiamodalinių mobilumo tinklų, būtinų verslui ir piliečiams, kuris turi būti sukurtas iki 2030 m. gruodžio 31 d., pasitelkiant Europos Jungčių Fondo (*Connecting European Facility*) lėšas. 2014-2020 m. laikotarpiu iš ES biudžeto infrastruktūros projektams gali būti skirta apie 200 milijardų EUR, t.t. ir iš struktūrinių fondų, Horizon 2020 programos ir pan. Šiuo metu dar nėra aišku kiek turės prisidėti privatus sektorius, bet tikėtina jog privačios lėšos ir fondai turės finansuoti daugiau nei 50 proc. neatidėliotino būtinumo ES lygio investicijų į infrastruktūros projektus, kurios 2014-2020 m. sudaro apie 1-2 trilijonus EUR. Nežiūrint didėjančių ES investicijų į infrastruktūros projektus, jų toli gražu nepakanka investicijų spragos užpildymui, nes geriausiu atveju 2014-2020 m. investicijos į infrastruktūros projektus ES tiesiks 8-10 % ES BVP.

Raktiniai žodžiai: investicijos, infrastruktūra, Europos Sąjunga, finansavimo instrumentai, projektai, plėtra

KELEIVIŲ VEŽIMO GELEŽINKELIAIS TOBULINIMAS: EKONOMINIAI ASPEKTAI

IMPROVEMENT OF THE PASSENGERS TRANSPORTATION BY RAIL: ECONOMIC ASPECTS

Stasys DAILYDKA, dr.
Vytautas LINGAITIS, dr.
Vilniaus Gedimino technikos universitetas

Stanislovas NAIMOVIČIUS, dr.
AB „Lietuvos geležinkeliai“

Stasys DAILYDKA, Dr
Vytautas LINGAITIS, Dr
Vilnius Gediminas Technical University

Stanislovas NAIMOVIČIUS, Dr
JSC „Lithuanian railways“

Santrauka

Keleivių vežimas geležinkeliais istoriškai turi didelę įtaką įvairių šalių ekonomikai, todėl geležinkelių transporto paslaugų plėtros strategija visada nukreipta į kokybiškų keleivių vežimo paslaugų užtikrinimą. Keleivių vežimas geležinkeliais, ypač vietiniais, priemiestiniais maršrutais, tradiciškai vertinamas ne tik kaip verslo, bet ir kaip socialinė funkcija. Dėl to ypač aktualus išlaidų ir pajamų, gautų keleivių vežimo geležinkelių transportu, valdymo tobulinimas, orientuotas į keleivių vežimo efektyvumą bei integravimąsi į tarptautines transporto sistemas.

Vienu svarbiausių keleivinio transporto ekonominio ir socialinio efektyvumo rodiklių laikoma kelionės laiko ir sąnaudų vertė. Jai įvertinti ir optimizuoti siūlomas vienu traukinio reisu važiuojančio keleivio ir jo vežėjo patiriamų sąnaudų matematinis modelis, kuriuo remiantis ir atsižvelgiant į tam tikru maršrutu važiuojančių keleivių skaičiaus pokyčius nustatoma, koks turi būti traukinio ilgis, trauka, kitos komponentės. Tyrimai parodė, kad tokiu būdu keleivių vežimo atskirais Lietuvos geležinkelių maršrutais nuostolius galima sumažinti keturis kartus, o iš keleivių vežimo tais reisais, kuriais važiuoja pilni traukiniai, gauti teigiamą rezultatą. Remiantis atliktos detalios keleivių vežimo tam tikrais maršrutais srautų analizės duomenimis ir atsižvelgiant į šių srautų kaitos tendencijas, transporto priemonių poreikį, buvo nustatyta, kad tikslinga riedmenų parką papildyti greitai ir lengvai transformuojamomis keleivių vežimo priemonėmis, pvz., komfortiškais moduliniams traukiniams, kurie ypač tinka, kai yra mažas keleivių skaičius, o važiavimo atstumai nėra dideli.

Summary

Historically, passenger transportation by railway plays a significant role in national economies; therefore, the development of railway transport is always aimed at high-quality assurance of public transport operations. Passenger railway transportation, especially by local, suburban routes, is traditionally viewed not only as a business function, but also as a social government-supported one. For this reason, improvement of the management of expenses and incomes received from passenger transportation by railway aimed at passenger transportation efficiency as well as integration in international transport system is a matter of particular importance.

The value of the run time and costs is considered as one of the most important indicators of the economic and social efficiency of passenger transport. To evaluate and optimize this value, the article proposes a mathematical model of costs incurred by a passenger and carrier for one train run, which evaluates the train length, traction and other components depending on the change in the number of passengers on the route. Studies show that in this way, it is possible to reduce passenger losses at separate Lithuanian railway routes by 4 times and to obtain a positive result at passenger-occupied routes. Having performed analysis and established trends of their changes and needs for transport vehicles, it is expedient to supplement the fleet of rolling stock with quickly and easily transformable passenger vehicles, e.g., with comfortable modular trains. It is especially appropriate when the number of passengers is low and transportation distances are not long. Membership in the European Union obligates the member states to adjust to the technical specifications for interoperability of trans-

Narystė Europos Sąjungoje įpareigoja Lietuvą prisitaikyti prie transeuropinių geležinkelių koridorių techninės sąveikos sąlygų. Nustatomas pereinamasis laikotarpis, per kurį likusi šalies geležinkelių infrastruktūra turi būti pritaikyta pagal pagrindinius reikalavimus. Pagrindinis dalykas, nustatantis geležinkelių tinklo sąveikos apimtį, yra tokiems pokyčiams reikalingų sąnaudų ir gaunamos naudos apskaičiavimas, atsižvelgiant į visų geležinkelių transporto sistemos suinteresuotų šalių sprendimus.

Straipsnyje analizuojama keleivių vežimo proceso dalyvių patiriamų išlaidų ir keleivių komforto lygio priklausomybė. Parenkama kompleksinė statistinių rodiklių sistema ir metodika, leidžianti pateikti vibracinio komforto įvertinimą skirtingose traukinio vietose ir lygiuose, parengti siūlymus gerinti keleivių komfortą, optimizuoti keleivių vežimo proceso dalyvių sąnaudas. Keleivių vežimo geležinkeliais proceso gerinimas susijęs ir su keleivių aptarnavimo kokybės korporatyvinės vadybos sistemos įdiegimu. Jos paskirtis – sukurti ir įgyvendinti į klientą orientuotą ir efektyvią keleivių aptarnavimo technologiją. Keleivių vežimo paslaugų plėtra turi būti plėtojama atsižvelgiant į ekonominį šio proceso efektyvumą, ekologinį racionalumą ir socialinį pagrįstumą.

Raktiniai žodžiai: geležinkeliai, keleivių vežimas, tobulinimas, optimizavimas, ekonominiai aspektai

European railway corridors. The main aspect in establishing the scope and moment for introducing technical interoperability in the railway network is to determine the costs and benefit of such changes with regard to the solutions of all the concerned parties of the railway transport system.

The article analyses the dependency between the expenses incurred by participants of the passenger transportation process and passenger comfort level. An integrated system of statistical indicators and a methodology that allows providing a vibration comfort evaluation in different train seats/births and levels and preparing proposals for improvement of passenger comfort and optimization of costs of participants of the passenger transportation process are selected. The improvement of passenger railway transportation process is associated with the implementation of a passenger service quality corporate management system. Its purpose is to establish and implement a customer-oriented and effective passenger service technology. Passenger transport expansion should be well-balanced with regard to the economic efficiency, environmental rationality, and social reasonability of this process.

Keywords: railway, passengers transportation, improvement, optimization, economic aspects

GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO PLĖTRA IR INTERNACIONALIZAVIMAS: IŠŠŪKIAI LIETUVAI GLOBALIZACIJOS SĄLYGOMIS

*DEVELOPMENT OF RAILWAY TRANSPORT AND INTERNATIONALISATION:
CHALLENGES FOR LITHUANIA IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION*

Gintaras SINKEVIČIUS

AB „Lietuvos geležinkeliai“

Gintaras SINKEVICIUS

JSC „Lithuanian railways“

Santrauka

Straipsnyje aptariami globalizacijos kontekste vykstantys internacionalizacijos procesai geležinkelių transporto srityje. Nagrinėjamos įvairių autorių internacionalizacijos teorijos, kurios gali būti taikomos atsižvelgiant į geležinkelių transporto veiklos specifiką. Geležinkelių transportas naudojamas kroviniams vežti ir keleivius ilgais atstumais. Geležinkelių transporto veikla yra išsiplėtojusi tarptautiniu mastu, geležinkelių tinklas sujungia skirtingas valstybes ir geografines teritorijas. Dėl šios priežasties geležinkelių transporto internacionalizavimo procesai nagrinėjami per globalizacijos prizmę.

Geležinkelių transporto rinka yra sąlygiškai pasidalijusi į regionus, kurie gali būti vertinami kaip atskiras regione veikiančios geležinkelių sistemos tinklas. Jis, suderintai veikdamas su kitomis transporto rūšimis, sudaro lanksčiai organizuoti krovinių ir keleivių vežimo procesą.

Geležinkelių transporto veikla globalizuotoje aplinkoje sudaro prielaidas atsirasti viršvalstybinėms institucijoms, darančioms įtaką geležinkelių transporto veiklai realizuojant globalaus mastelio ekonominius arba politinius tikslus.

Straipsnyje akcentuojama geležinkelių transporto integralumo svarba, kurios lygis leidžia turėti geresnes konkurencines sąlygas, kartu plėsti bendradarbiavimo galimybes tarp geležinkelių transporto verslo partnerių per tarptautinius geležinkelių tinklus.

Nagrinėjamas geležinkelių transporto rinkos liberalizavimo, kuris ne visada gali teigiamai paveikti situacijos konkurencingumą, klausimas.

Raktiniai žodžiai: geležinkeliai, internacionalizavimas, globalizacija, Europos Sąjunga

Summary

This article is focused on the processes of internationalisation in the context of globalisation in the field of railway transport. The theories of internationalisation are analysed, which can be applicable according to the specification of railway transport. Railway transport can be used in case of long distance freight and Passenger transportation process. This is the reason why railway transport is important in the context of globalisation. Activity of railway transport is widely developed internationally and a railway's network connects different countries and geographical territories and the markets. There are more reasons why railway transport is being analysed through the prism of globalisation.

A railway transport market conditionally is divided into regions, which can be evaluated as network of specific railway system, which in well coordinated mind with other modes of transport can efficiently organise freight and passenger transportation process.

There are preconditions to born an "Undergovernmental" institutions, which can influence railway transport activities when global economic or political targets are trying to be achieved.

In the article is underlined the importance of integration level, which is key factor for having better conditions in the competitive market and at the same time to develop the possibilities for cooperation with the business partners through international railway network.

Keywords: railway transport, internationalization, globalization, European Union

Teorinio ir praktinio žurnalo VIEŠASIS ADMINISTRAVIMAS
steigėjas ir leidėjas

©LIETUVOS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO LAVINIMO INSTITUCIJŲ ASOCIACIJA

*The theoretical and practical journal PUBLIC ADMINISTRATION
is published by
LITHUANIAN PUBLIC ADMINISTRATION TRAINING ASSOCIATION*

Leidinio tiražas - 200 vnt.